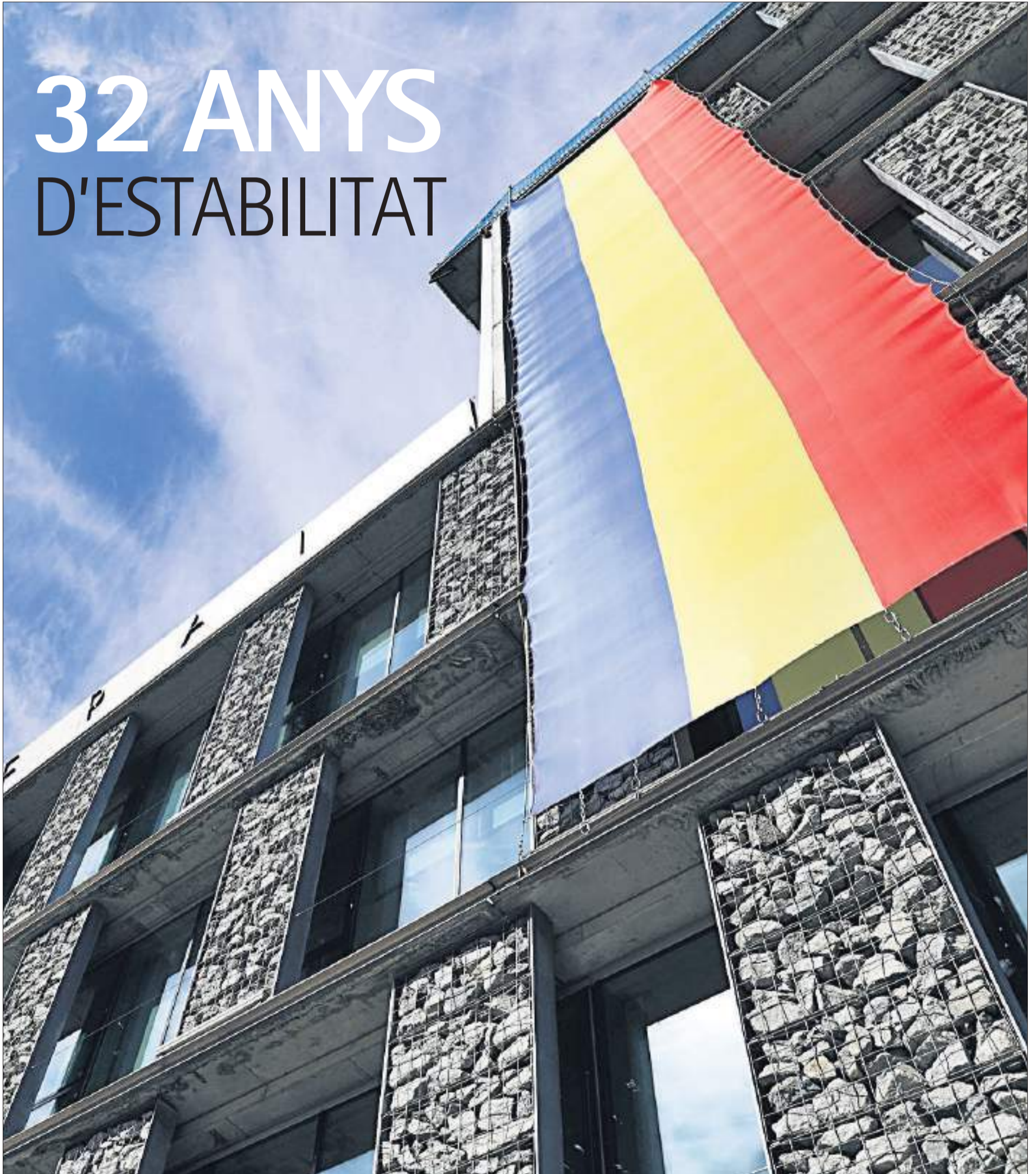

SPC
PÀGINES ESPECIALS

CONSTITUCIÓ

DIJOUS, 13 / DIVENDRES, 14 DE MARÇ DEL 2025

**32 ANYS
D'ESTABILITAT**

SUMARI

4

SALUTACIÓ DE LES AUTORITATS

12

ENTREVISTA AMB CARLES GASCÓN

16

PRINCIPIS DE LA CARTA MAGNA

18

LA NOVA REFORMA DEL 1866

26

LES CLAUS DEL PROCÉS CONSTITUENT

30

LA MODIFICACIÓ DEL TEXT

32

EL REPTE DE L'ACORD AMB LA UE

34

LA CONSTITUCIÓ EN IMATGES

40

OBRES A CASA DE LA VALL

42

ACTES PER CELEBRAR LA JORNADA

INTRODUCCIÓ

El camí cap a la maduresa política

L'APROVACIÓ DE LA CARTA MAGNA VA SUPOSAR UN VERITABLE PUNT D'INFLEXIÓ INSTITUCIONAL

El 14 de març del 1993 marca una fita històrica per al Principat d'Andorra: l'aprovació mitjançant referèndum de la primera Constitució democràtica. La llum verda de la ciutadania a la Carta Magna va significar la culminació d'un llarg procés de transformació política i social, que va modernitzar les institucions del país, consolidant la seva sobirania i facilitant-ne el ple reconeixement internacional.

Durant segles, Andorra havia estat governada pel sistema tradicional de Coprincipat, amb els bisbes d'Urgell i els comtes de Foix –posteriorment els presidents de la República Francesa– com a caps d'Estat. Aquest model, si bé va tenir una gran

importància per garantir l'estabilitat del país, presentava limitacions en un context internacional que evolucionava cap a sistemes democràtics moderns.

Al llarg del segle XX, especialment durant les darreres dècades, Andorra va experimentar una profunda transformació econòmica i social. El creixement del turisme, la internacionalització de les finances i la necessitat d'adaptar-se a un entorn europeu en canvi constant van generar una demanda creixent de reformes polítiques. Sense una estructura institucional clara i ben definida, el país corria el risc de quedar al marge dels organismes internacionals i de les dinàmiques polítiques globals.

D'aquesta manera, amb la voluntat de modernitzar el Principat i garantir-ne la viabilitat en el futur, a final dels anys vuitanta es va iniciar un important procés de reforma institucional. Després d'intenses negociacions entre els representants polítics i els copríneps, es va redactar el text de la primera Constitució andorrana,

EL PAÍS NO DISPOSAVA D'UNA ESTRUCTURA INSTITUCIONAL CLARA

aprovat pel Consell General el 4 de febrer del 1993 i sotmès a referèndum el 14 de març següent. Amb un ampli suport popular (el sí va obtenir el 74,2% dels sufragis), la Carta Magna va entrar en vigor el 28 d'abril següent, establint Andorra com un estat de dret, democràtic i social.

Aquest nou marc legal va introduir canvis fonamentals:

–**Separació de poders:** es va establir un sistema parlamentari en què el Consell General assumia el poder legislatiu i el cap de Govern el poder executiu, mentre que el poder judicial es consolidava amb garanties d'independència.

–**Drets i llibertats:** la Constitució va reconèixer drets fonamen-

tals, com ara els relacionats amb l'àmbit laboral, la llibertat d'expressió i d'associació, la igualtat davant la llei o el dret de participació democràtica.

–**Relacions amb la comunitat internacional:** la nova Carta Magna va permetre l'entrada d'Andorra a les Nacions Unides i altres organismes internacionals, reforçant-ne la presència en l'escena global.

Respecte d'aquest darrer punt, cal posar en relleu que l'aprovació de la Constitució va significar la plena sobirania d'Andorra en el concert de les nacions. El 28 de juliol del mateix 1993, el país es va incorporar oficialment a les Nacions Unides, posant fi a segles d'una situació d'ambigüitat

jurídica i consolidant la seva personalitat política i diplomàtica. Això va obrir la porta a establir les primeres relacions formals amb altres països –amb la creació de les primeres ambaixades d'Andorra a l'estranger i l'establiment de legacions diplomàtiques al país–, a signar acords internacionals i a gaudir d'una participació activa en l'àmbit global.

La Constitució també va crear el marc per a l'evolució d'Andorra en termes de desenvolupament econòmic i social. Des de la seva aprovació, el país ha impulsat reformes en transparència financera, fiscalitat i drets socials, adaptant-se progressivament als estàndards internacionals.

Així doncs, la Constitució del 1993 no va significar només un canvi legal, sinó un veritable punt d'inflexió que va obrir una nova etapa de modernitat, estabilitat i projecció internacional per a Andorra. Un text fonamental que, més enllà de fixar les normes de convivència, ha estat el motor d'una transformació històrica per al Principat.

AMB AQUESTA FITA CULMINAVA UN LLARG PROCÉS DE MODERNITZACIÓ

PER PRIMER COP ES RECONEIXIEN DRETS I LLIBERTATS FONAMENTALS

SALUTACIÓ DE JOAN-ENRIC VIVES, ARQUEBISBE D'URGELL I COPRÍncep D'ANDORRA

Convivència, estabilitat i progrés

CELEBRAR AQUEST ANIVERSARI ÉS SEMPRE, PRIMERAMENT, L'OCASIÓ PER FER MEMÒRIA

Benvolguts andorrans i andorranes,

Celebrem un any més, i ja en són 32, l'aniversari de l'aprovació de la nostra Constitució democràtica, norma fonamental del sistema polític i jurídic del Principat d'Andorra, fruit de la voluntat sobirana del poble andorrà. Una voluntat que la va impulsar i ratificar, que l'ha mantinguda i la manté encara avui plenament vigent, com a marc de l'acció col·lectiva i com a projecte compartit de País. Celebrar aquest aniversari és sempre, primerament,

TOTS AQUESTS ANYS HE VOLGUT SER FIDEL AL PACTE CONSTITUCIONAL

l'ocasió per fer memòria i extreure lliçons d'un esdeveniment que va ser crucial per a la història de la Nació Andorrana. També és l'ocasió d'agrair i reconèixer el gran servei prestat per tots aquells que van fer possible el pacte constitucional: els estimats Coprínceps Joan Martí i François Mitterrand, i els representants democràtics del Poble Andorrà. Personalment, com a Copríncep, en tots els anys del meu pontificat he volgut ser servidor i continuador fidel d'aquest pacte.

Avui també és ocasió de celebrar i de prendre consciència que la Constitució, al llarg de tots aquests anys, ha contribuït decisivament a la convivència, l'estabilitat institucional i el progrés del nostre país. Per això, l'aniversari de la seva aprovació ens ajuda a veure com n'és de necessari que els andorrans la valorem, l'estimem i en tinguem cura, que en sapiguem transmetre el valor a

EL MÓN VIU TEMPS CONVULSOS I EL PAÍS AFRONTA REPTES COMPLEXOS

les noves generacions i fer-les participants de les mateixes actituds d'estima i de respecte.

Amb tot, celebrar l'aniversari constitucional no és solament memòria agraïda del passat. És també renovar el compromís amb els valors, els principis i els mandats de la nostra Constitució. Perquè el text constitucional no és una obra acabada, sinó un projecte comú obert al futur, que expressa la vocació i el compromís de la nostra Nació amb la justícia, la democràcia, el progrés social, els drets humans i la pau al món, grans reptes que, en alguns

casos, semblen malauradament llunyans o que, en tot cas, són exigències permanents, que mai no poden ser assolides de manera definitiva. És així com cada generació, davant les circumstàncies socials pròpies de cada època, s'ha de sentir cridada a donar el millor d'ella mateixa sense defallir, especialment aquells que han estat cridats a exercir responsabilitats polítiques o institucionals.

Vivim temps convulsos en l'àmbit mundial, amb guerres i desigualtats insuportables, conflictes, amenaces i desequilibris creixents que ens neguitegen, amb

NO PODEM NI HEM DE PERDRE L'ESPERANÇA, MOTOR DE PROGRÉS

canvis socials tan accelerats que ens obren molts interrogants. El nostre país també afronta reptes complexos, com ara els límits del model econòmic, l'accés a l'habitatge, el canvi climàtic, la relació amb Europa o l'envelliment demogràfic.

No podem ni hem de perdre l'esperança, que és el motor de tot progrés. Enguany, precisament aquest aniversari s'escau dins l'Any Jubilar de 2025, amb el qual l'Església crida tot home i dona de bona voluntat a contagiar l'esperança al seu voltant i a tot arreu. Com diu el Papa Francesc, en el cor de tota persona nia l'esperança com a expectativa i el desig del bé. Només de l'esperança pot sorgir un compromís permanent, un treball constant i pacient en favor de la justícia, la veritat i la pau, l'únic capaç de superar les dificultats.

Joiosa festa de la Constitució!

32 anys fent camí Històries que compten

*Felic dia de la
Constitució!*
14/03/1993
14/03/2025

Títol I
De la sobirania d'Andorra

Article 1
1. Andorra és un Estat independent, de dret, democràtic i social. La seva denominació oficial és Principat d'Andorra.
2. La Constitució proclama com a principis inspiradors de l'acció de l'Estat andorrà el respecte i la promoció de la llibertat, la igualtat, la justícia, la tolerància, la defensa dels drets humans i la dignitat de la persona.
3. La sobirania resideix en el poble andorrà, que l'exerceix per mitjà de les diferents classes de participació i de les institucions que estableix aquesta Constitució.
4. El règim polític d'Andorra és el Coprincipat parlamentari.
5. Andorra està integrada per les parròquies de Canillo, Encamp, Ordino, la Massana, Andorra la Vella, Sant Julià de Lòria i Escaldes-Engordany.

Article 2
1. La llengua oficial de l'Estat és el català.
2. L'himne nacional, la bandera i l'escut d'Andorra són els tradicionals.
3. Andorra la Vella és la capital de l'Estat.

SALUTACIÓ D'EMMANUEL MACRON, PRESIDENT DE LA REPÚBLICA FRANCESA I COPRÍncep D'ANDORRA

Constitució i garanties de l'Estat

L'ESTAT DE DRET ÉS EL CAMÍ CAP A LA CONVIVÈNCIA PACÍFICA EN UN MÓN MÉS BEN REGULAT

Estimats andorranes, andorrans i els qui heu escollit Andorra com a terra d'acollida i participeu en la vida d'aquest país,

Aquest 14 de març del 2025 és l'aniversari de l'adopció de la nostra Constitució fa 32 anys. Un aniversari que és molt important celebrar, any rere any. Per commemorar, per descomptat, aquest moment d'unitat, al voltant d'aquest pacte fundacional al cor del nostre projecte col·lectiu. Un pacte que reflecteix la nostra confiança en el dret, pel qual el Principat, després de segles d'un estatut jurídic menys precís, i sense trencar amb la tradició del sistema institucional andorrà, esdevenia un estat de dret, independent, tal com proclama l'article 1 de la Constitució, a la plena i completa sobirania, reconegut en l'escena internacional.

Però no es tracta únicament de recordar la unitat del 1993 al voltant d'aquest text i d'aquest moment fundacional. En aquest dia

**ÉS IMPORTANT
MANTENIR
VIU EL PACTE
CONSTITUCIONAL**

de celebració, i en el context internacional particular que vivim, és important mantenir viu aquest pacte i fer-lo viure a l'uníon amb la societat. L'estat de dret garanteix que totes les autoritats públiques actuen dins els límits fixats per la llei, d'acord amb els valors democràtics; segueix sent l'instrument privilegiat per regular l'organització política i social, sota el control de tribunals independents i imparcials. Però l'estat de dret, tant en l'escenari nacional com internacional, no s'adquireix per sempre, segueix sent un combat diari. Requereix un treball constant, de manera que els seus principis permanents s'adaptin i responguin a l'evolució de les necessitats socials. Per tant, l'estat de dret no ha de ser cap problema, sinó el garant del nostre projecte de societat. Un marc que recobreix la consolidació dels valors més fonamentals, no tan sols d'ordre constitucional, sinó d'un conjunt d'equilibris, d'ajustaments i de separació de poders. L'estat de dret, així dissenyat, no requereix la conservació perpètua tal com està; cada època suposa adaptacions, evolucions, per guanyar en efi-

càcia, per respondre a l'exigència de resultat dels ciutadans, sense traïr els valors que s'hi adjunten i que són el fonament del que ens uneix. En aquest marc, l'estat de dret presideix la nostra acció col·lectiva.

Aquesta adaptació ha de perseguir una millor conciliació de les

**ELS PRINCIPIS DE LA
UE SÓN FUNGIBLES
AMB L'ESTAT DE
DRET A ANDORRA**

expectatives polítiques i les exigències socials, així com l'enfortiment continu de l'estat de dret. Aquesta és una oportunitat per retre homenatge a la tasca realitzada en l'àmbit nacional, d'acord amb els grans principis del dret, per tots els actors andorrans que participen al servei de la justícia (advocats, jutges, fiscals) de manera independent, així com les administracions competents, amb el suport del Consell Superior de la Justícia i en compliment de les interpretacions de la Constitució pel Tribunal Constitucional. I fomentar la voluntat àmpliament expressada d'aug-

mentar, dia rere dia, la qualitat del servei prestat als ciutadans d'Andorra amb l'objectiu d'augmentar l'eficiència en l'àmbit de la justícia.

L'estat de dret també és el marc assumit pels estats democràtics europeus, la pedra angular de la Unió, que garanteix l'aplicació uniforme del dret i el respecte a la sobirania de cadascun dels seus estats membres. Sense l'estat de dret, el mercat únic no existiria i els ciutadans no podrien confiar en normes que s'apliquin a tothom. L'estat de dret es troba, per tant, en el cor del projecte i de les políti-

**EL PRINCIPAT HA
DEMOSTRAT SEMPRE
LA SEVA CAPACITAT
D'ADAPTACIÓ**

ques d'una Unió Europea basada en la igualtat i l'equitat social, garantint una sobirania més protegida i de cap manera esmicolada. Aquests principis són, per descomptat, fungibles amb l'estat de dret a Andorra, que naturalment condueixen el país a voler apropar-se als seus socis europeus; aquest és el propòsit de la tasca realitzada durant tants anys, i per tants governs diferents, per perfeccionar l'encaix d'Andorra amb la Unió Europea a través d'un acord d'associació. Segueixo els debats en curs a Andorra, d'acord amb la seva tradició democràtica, debats en què s'expressen a la vegada il·lusions, però també inquietuds. Aquest temps de debat segueix sent essencial, sense dubtar que conduirà a una decisió ben informada quan arribi el moment.

Però l'estat de dret s'estén més enllà d'això, en l'escena internacional, com a camí cap a la convivència pacífica en un món més ben regulat, entre estats que han assumit el mateix compromís. Segueixo especialment compromès amb el respecte del dret internacional, "el nostre llenguatge comú", per parafrasejar un ex-secretari de les Nacions Unides, i garantia d'un multilateralisme just que ha de permetre a petits estats com Andorra d'assumir un rol actiu en l'escena internacional. Per tant, no puc més que celebrar la posició d'Andorra, que, en diversos fòrums, promou incansablement els valors del dret internacional i el seu ferm compromís a favor del multilateralisme.

Andorra ha demostrat, al llarg de la seva història centenària, la seva capacitat d'adaptació. No pot renunciar a promoure i enfortir la seva visió de l'estat de dret, inscrita en el cor d'aquesta Constitució que avui celebrem. Com a Copríncep, garant de la permanència i continuïtat d'Andorra, confio en la capacitat del país per continuar en aquest camí.

Us desitjo a totes i a tots un molt bon Dia de la Constitució, dins la unitat, esperant tenir el plaer de retrobar-vos pròximament a Andorra.

Visca Andorra!

ANDBANK /
Private Bankers

Feliç dia de la Constitució

Compromesos amb els valors que ens han guiat durant aquests 32 anys.

Compromesos amb el futur d'Andorra.

SALUTACIÓ DE CARLES ENSENYAT REIG, SÍNDIC GENERAL

Unes institucions properes

CASA DE LA VALL ÉS L'EDIFICI QUE MILLOR EXPLICA EL QUE SOM I D'ON VENIM

Benvolgudes conciutadanes, benvolguts conciutadans,

El gener passat van començar les obres de remodelació dels entorns de Casa de la Vall. Més enllà de la necessitat de posar al dia i revitalitzar una zona de la parròquia d'Andorra la Vella que s'havia quedat una mica antiquada, els treballs de remodelació tenen un valor simbòlic important: aconseguir que la seu històrica del Consell General sigui l'autèntic cor del país i de la seva capital.

Casa de la Vall és el monument més emblemàtic d'Andorra, i no debades fa part d'una candidatura transnacional a Patrimoni de la Humanitat. Però no tan sols volem que sigui el monument més visitat del país i la seu per als Consells tradicionals i les ocasions especials, sinó que les persones que m'acompanyen a la Sindicatura i jo mateix hem volgut que sigui també un espai obert, una força dinamitzadora,

VOLEM QUE L'EDIFICI DIALOGUI AMB L'ENTORN I SIGUI NEXE D'UNIÓ

un edifici que dialogui amb el seu entorn i que actuï com un nexa d'unió, com un centre neuràlgic.

Aquest és el valor intrínsec que han de tenir les institucions, no tan sols com a quelcom que gravem a la pedra, que encimbellem dalt d'un tossal per deixar constància de la seva importància i que reproduïm en monedes, medalles i segells, sinó també com una eina al servei del país i de les persones; quelcom que té i ha de tenir un impacte profund i positiu en la vida, en les necessitats i en les expectatives de totes i de tots.

Casa de la Vall és l'edifici que millor explica el que som i d'on venim; però també ha de continuar sent l'escenari on decidim el que volem ser i on volem arribar. I quan diem Casa de la Vall, ens referim a l'edifici, és clar, però també a la institució: al Consell General. Per tant, una Casa de la Vall que es renova és també un símbol d'unes institucions públiques –totes elles– que es posen al servei de la comunitat, que ajuden a enfortir els vincles socials i que són una peça clau en la construcció d'una Andorra cohesionada, orgullosa del seu caràcter i oberta a la diversitat.

A vegades, quan parlem de les institucions –i el 14 de març és la millor ocasió per fer-ho– podria semblar que ens referim a quelcom allunyat de nosaltres. A molts altres països, la simbologia i les cerimònies s'han utilitzat per allunyar el poble dels llocs on es prenen les decisions. A casa nostra, no; a Andorra hem sabut bastir un protocol de la proximitat i de la senzillesa.

Perquè sabem que les institucions no són només lletres escrites

LES INSTITUCIONS SÓN, PER DAMUNT DE QUALSEVOL COSA, PERSONES

en pergamins antics, ni conceptes jurídics freds desenvolupats per codis i lleis; sabem que van més enllà dels carreus i dovelles de pedra que contempnen el pas de les generacions i dels segles. Les institucions són, per damunt de qualsevol altra cosa, persones. Casa de la Vall, per molt antiga que ens sembli, és molt més nova que la institució a la qual dona aixopluc: durant segles el Consell de la Terra no va tenir una seu fixa, perquè el Consell no era un lloc, el Consell era un grup de persones.

De ben poc serviria remodelar els entorns de Casa de la Vall, si no tinguéssim en compte les persones que al llarg del temps han donat sentit a les institucions. Per això des de la Sindicatura estem duent a terme tot un seguit d'ac-

ÉS EL NOSTRE DEURE MANTENIR VIU L'ESPERIT DEL 14 DE MARÇ DEL 1993

cions per preservar la memòria de la institució: la publicació, accessible per a tothom, de les actes de les reunions del Consell des de l'edat mitjana fins als nostres dies; l'índex de totes les persones que, al llarg de més de set segles, han ocupat els càrrecs de consellers i consellers, i, molt especialment, la memòria de les persones que van participar en el procés constituent.

Bona part de les persones que

avui tenen dret a vot al nostre país no eren majors d'edat o ni tan sols havien nascut quan el poble andorrà va aprovar la Constitució en referèndum el 14 de març del 1993. És, per tant, el nostre deure mantenir viu l'esperit d'aquell moment i vetllar cada dia per garantir que aquestes institucions reflecteixen els interessos de la ciutadania, que estan al servei de les persones i que les andorranes i els andorrans les reconeixen com a útils i com a pròpies.

A totes i tots vosaltres us vull dir que el Consell General i totes les institucions d'Andorra treballen per vetllar per la llibertat i la justícia i per garantir el progrés i el benestar de tots.

Feliç Dia de la Constitució!

Sport Hotels Resort & Spa

Us desitgem una bona diada de la Constitució

SALUTACIÓ DE XAVIER ESPOT ZAMORA, CAP DE GOVERN

Temps de reflexió col·lectiva

EL PROGRÉS QUE HA APORTAT LA CARTA MAGNA PER AL NOSTRE PAÍS ÉS INNEGABLE

Benvolgudes conciutadanes i conciutadans,

Aquest 14 de març celebrem el 32è aniversari de la Constitució, una de les fites més importants de la nostra història recent, que ens va permetre assolir la plena sobirania popular i consolidar la personalitat jurídica internacional del Principat d'Andorra. Més de tres dècades després, el progrés que ha aportat la Carta Magna per al país és innegable, amb el ple reconeixement de la comunitat internacional, que ens considera un exemple de democràcia, estabilitat, pau i seguretat.

Des del 1993, la societat andorrana ha experimentat molts canvis; un dels més importants ha estat el creixement demogràfic, que porta associats nous reptes, però també noves expectatives per crear una societat més oberta, més plural i més connectada. Hem de concebre aquest escenari com una oportunitat perquè el capital humà és el que ens ha d'ajudar a afrontar els grans desafiaments i repensar l'Andorra del futur. Per aquest motiu, estem treballant en l'organització d'un procés de participació ciutadana per impulsar una reflexió col·lectiva que s'inscriu precisament en la perspectiva dels pròxims vint anys, i per tant dels cinquanta anys de la nostra Constitució, i que té com a objectiu fer un dibuix conjunt del país que volem, debat sobre la nostra identitat, la cultura, l'entorn natural o el rol d'Andorra en l'àmbit internacional. Un debat que, com era d'esperar, també versarà al tomb d'aquelles qüestions que més preocupen la ciutadania, com ara l'habitatge, el poder adquisitiu, la mobilitat o la irrupció d'elements com la intel·ligència artificial en la nostra societat.

Hem de poder parlar sobre totes aquestes qüestions i fer-ho

al voltant d'una taula formada per una mostra real de les ciutadanes i els ciutadans de l'Andorra del 2025, per imaginar l'Andorra del 2050, tenint com a punt de partida les seves preocupacions i inquietuds i també els seus anhels i aspiracions. Es tracta de fer valdre el paper de la intel·ligèn-

AMB L'ACORD D'ASSOCIACIÓ S'OBRE UN NOU VENTALL D'OPORTUNITATS

cia col·lectiva en un procés públic, transparent i àmpliament inclussiu. Per aquest motiu, la secretaria d'Estat d'Igualtat i Participació Ciutadana, conjuntament amb la Visura Ciutadana, empenirà aquest projecte, que té com a punt de partida l'excel·lent exercici que va portar a terme el Consell General durant la legislatura passada titulat *Andorra: reptes de futur*.

Entre totes i tots hem de ser capaços de no deixar que la inèrcia ens porti i hem d'aprofitar aquesta oportunitat per enfortir els vincles que uneixen les ciutadanes i els ciutadans amb les seves institucions i per bastir un

país socialment més just, econòmicament més competitiu, innovador, diversificat i compromès amb els reptes nacionals i globals.

Aquesta reflexió col·lectiva, però, no modificarà el full de ruta establert al tomb de l'acord d'associació amb la Unió Europea ni la consulta prevista a tal efecte. Quan els estats membres de la UE i el Parlament Europeu validin l'acord, tal com sempre hem dit, serà quan podrem posar data per conèixer l'opinió de les andorranes i els andorrans sobre quina ha de ser la nostra relació amb la UE. Paral·lelament, des del Govern i des del Pacte d'Estat continuem explicant i defensant l'acord

d'associació com un instrument cabdal per a la diversificació econòmica del nostre país i per obrir un nou ventall d'oportunitats per als nostres joves.

El Dia de la Constitució és un bon moment per ressaltar els nostres valors, que tenen com a base una història de pau gairebé mil·lenària, per creure en el nostre veritable potencial com a país i per refermar un projecte de prosperitat compartida. Espero ben sincerament que la nostra feina i els projectes que portem a bé compleixin aquesta prosperitat.

En nom de tot el Govern, us desitjo un bon Dia de la Constitució.

Vall d'Ordino

pitch and putt

Celebrem la Constitució d'Andorra amb l'inici de la temporada de golf!

- **Camp de Pitch and Putt** amb l'únic camp de practiques d'Andorra
- **Classes personalitzades** per a tots els nivells i **escola per als més petits**
- **Lloguer de material** per jugar sense preocupacions
- **Terrassa amb snack bar** per gaudir de bons moments

Més informació i reserves:
www.ordinogolfclub.com
 Tel.: +376 850 400

32^è
aniversari
1993-2025

www.grupheracles.com

Feliç Dia de
La Constitució

HE
HERACLES

ENTREVISTA

CARLES GASCÓN. L'historiador és el coordinador del curs 'El Consell General d'Andorra: passat i present d'una institució parlamentària europea (segles XIII-XXI)', coorganitzat entre el mateix organisme i l'UdA.

“L'evolució del Consell ha estat llarga i plena de matisos”

Com va sorgir la iniciativa d'oferir aquest curs?

Tot va començar arran d'una conversa amb el síndic general, el senyor Carles Ensenyat, en què es va posar de manifest la necessitat de tenir més coneixement sobre la història i l'evolució del Consell General. Aquesta és una institució central en la vida política i social d'Andorra, però, paradoxalment, la seva història és poc coneguda per una part important de la població. A partir d'aquí, vam pensar que seria interessant impulsar un curs acadèmic que aprofundís en aquesta temàtica. El següent pas va ser contactar amb la principal institució acadèmica del país, la Universitat d'Andorra, que des del primer moment va donar suport a la iniciativa amb molt entusiasme. Això ens va permetre estructurar el curs d'una manera rigorosa i acadèmica, i així garantir que la informació que oferim

SERGI PÉREZ / CONSELL GENERAL

està contrastada i ben documentada. El resultat, doncs, és un projecte conjunt entre el Consell General i la Universitat d'Andorra que té com a objectiu principal donar a conèixer millor la història d'aquesta institució i la seva evolució fins a l'actualitat.

Quins són els objectius principals del curs i com s'ha estructurat?

El curs té dos grans objectius fonamentals. El primer és oferir un coneixement aprofundit sobre la història del Consell General. Parlem d'una institució clau en l'estructura política d'Andorra, però que sovint ha estat mal entesa o ha estat víctima d'una sèrie d'apriorismes. De fet, la seva evolució ha estat llarga i plena de matisos, i per entendre-la bé cal situar-la en el seu context històric, des de l'època medieval fins als nostres dies. Això ens permet veure com s'ha anat transformant per adaptar-se als canvis polítics i socials, i com ha estat un element essencial en la construcció d'Andorra com a estat modern i constitucional. El segon objectiu és establir una comparació amb altres institucions parlamentàries europees. Ens centrem en institucions com l'Assemblea Nacional Francesa, el Parlament Britànic i les Corts Espanyoles,

FELIÇ DIA DE LA CONSTITUCIÓ

ENTREVISTA

REPASSEM LA HISTÒRIA DE LA INSTITUCIÓ DES DELS ORÍGENS FINS A L'ACTUALITAT

PREFERIM FER MÉS EDICIONS DEL CURS A AMPLIAR EL NOMBRE DE PLACES

perquè són sistemes que guarden força similituds amb el nostre. Això ens permetrà posar en valor el Consell General i veure que, malgrat les seves particularitats i diferències amb la resta, és un poder legislatiu plenament homologable al d'altres països democràtics. I precisament aquests objectius estan reflectits en

EDUARD COMELLAS

l'estructura acadèmica del curs: una part dedicada a la història del Consell General, en què es fa una revisió des dels seus orígens fins a l'actualitat, i una secció comparativa amb altres parlaments europeus. Finalment, també es tracten aspectes específics, com ara el funcionament intern del Consell, els seus procediments legislatius i el paper que ha tingut en diversos moments històrics.

A quin perfil d'assistent va adreçada la proposta?

Creiem que el curs és interessant per a tres grans perfils. En primer lloc, per al públic general que tingui interès per la història. Hem detectat que tant a Andorra com a l'Alt Urgell hi ha una demanda creixent per conèixer la història pròpia, més enllà del que s'ensenya a les escoles, on sovint es prioritzen narratives més genèriques. En segon lloc, el curs ha despertat interès entre acadèmics andorrans i membres de l'administració pública, ja sigui del Consell General, del Govern o dels comuns. I, finalment,

també s'hi han inscrit estudiants i professors de la Universitat d'Andorra, que hi han vist un valor acadèmic important.

Aquesta primera edició ha exhaurit les places. Es plantegen augmentar-ne el nombre en un futur?

És una possibilitat que s'ha valorat, però preferim mantenir el model actual. L'objectiu és garantir una formació de qualitat i una atenció més personalitzada als participants. Gestionar un grup massa nombrós podria afectar la dinàmica del curs. Per això, hem decidit limitar-ho a 35 places per edició i, si cal, organitzar una nova edició cada any en funció de la demanda. Això ens permet mantenir un entorn més proper i interactiu, en què els participants poden intervenir, plantejar preguntes i prendre part en debats de manera més activa. Si obríssim el curs a un nombre molt gran d'inscrits, tot això es perdria.

Ha mencionat abans que hi ha força desconeixement i fins i tot idees preconcebudes sobre la història del Consell General. Quins són els principals mites al voltant de la institució?

Un dels mites més arrelats és que el Consell de la Terra, predecessor del Consell General, es va fundar l'any 1419. De fet, fins fa pocs anys es donava per bona aquesta data, fins al punt que es va celebrar el sisè centenari el 2019. Però la recerca històrica ha demostrat que aquesta

14 de març 2025

**Bon dia de la
Constitució!**

DEMÒCRATES

 #CONSTITUCIÓ2025

ENTREVISTA

institució és molt més antiga. Les evidències documentals indiquen que el Consell de la Terra ja existia almenys en temps dels Pariatges, i fins i tot podríem remuntar els seus orígens fins al segle XII o, de manera implícita, fins a l'any 1000. S'ha trobat una còpia d'un document del 1289 que ja fa referència a aquesta institució, fet que desmunta la idea que el Consell naixés el segle XV.

Això vol dir que el privilegi del 1419 no representa realment la fundació del Consell de la Terra?

Efectivament, aquesta data no és del tot exacta, ja que hi ha hagut una sèrie d'errors d'interpretació. Durant molt de temps es va creure erròniament que amb el privilegi del 1419, el bisbe Francesc de Tovia concedia als andorrans el dret d'aplegar-se en consell. No obstant això, el document no crea el Consell de la Terra, sinó que estableix la possibilitat d'elegir representants cada any, els quals, al seu torn, podien nomenar síndics per al consell. Per tant, el Consell General ja existia abans d'aquest privilegi. De fet, com ja he dit, es troba documentat en un text de l'any 1289, del qual es conserva una còpia del segle XVI. Aquest descobriment ha estat fonamental per entendre millor la història del Consell General, ja que demostra que la institució era molt anterior al que tradicionalment s'havia cregut. Per tant, ja abans del 1419 hi ha referències documentals a consells que reunien els caps de casa de totes les paròquies andorranes.

Quins han estat els moments clau de la història del Consell General?

Evidentment, n'hi ha hagut molts, però sens dubte el més significatiu es va produir amb l'aprovació de la Constitució d'Andorra. Fins a aquell moment, l'existència del Consell General era considerada un privilegi atorgat pels Coprínceps als andorrans i no pas un dret sobirà. Amb la Carta Magna del 1993, aquest paradigma canvia completament: el Consell General passa de ser una concessió feudal a convertir-se en un òrgan legislatiu plenament sobirà, emanat directament del poble. Aquest va ser el canvi més profund, però no l'únic. Ja als anys vuitanta del segle XX es crea el Govern d'Andorra i la figura del cap de Govern, que fins aleshores no existien. Cal recordar que, fins a aquella data, moltes de les funcions executives eren assumides directament pel Consell General, la qual cosa dificultava la separació de po-

ders. Si anem més enrere en el temps, un altre canvi destacat es va produir el segle XVIII, quan es va consolidar la figura del síndic únic. Abans d'aquella època, la institució estava representada per diversos síndics, però a partir d'aquell moment es va centralitzar en una sola figura, fet

que va modificar l'estructura de govern. Al llarg del temps, el Consell General ha anat adaptant-se a les necessitats d'una administració cada cop més complexa. Tot i ser un Copríncipat, Andorra és, en definitiva, un país, i el seu sistema institucional ha evolucionat per consolidar una estructura moderna i democràtica.

Quines semblances i quines particularitats té el Consell respecte d'altres òrgans parlamentaris europeus?

Les similituds són evidents. Avui dia, aquesta institució encarna el poder legislatiu d'un estat democràtic amb una clara separació de poders: l'executiu, el legislatiu i el judicial, com passa a totes les democràcies parlamentàries dels països de l'entorn. Així, el Consell General d'Andorra ha seguit un procés d'homogeneïtzació, especialment a partir de la Constitució del 1993, que va suposar la seva consolidació com a institució legis-

L'APROVACIÓ DE LA CONSTITUCIÓ ÉS EL MOMENT CLAU DE LA HISTÒRIA DEL CONSELL GENERAL

ANDORRA HA EVOLUCIONAT CAP A LA DEMOCRÀCIA DE MANERA LENTA PERÒ PACÍFICA

lativa plena i independent. La gran diferència, però, és cronològica i estructural. Andorra va fer aquesta transició cap a la democràcia en un moment molt tardà, el segle XX, mentre que altres estats van establir la sobirania nacional en èpoques de revoltes i canvis socials profunds. A Espanya, per exemple, les primeres corts modernes van néixer arran de la resistència contra l'ocupació napoleònica a partir del 1808, i a França, l'Assemblea Nacional és fruit directe de la Revolució Francesa del 1789. En canvi, el procés andorrà es va dur a terme de manera molt més lenta, i també pacífica, mitjançant el consens entre els representants del poble andorrà i els cosenyors, que fins aleshores mantenien un sistema de sobirania compartida amb arrels feudals.

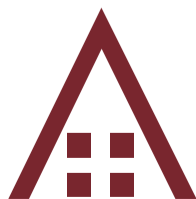
És cert que al Pirineu han existit institucions similars?

Sí, al llarg del Pirineu hi havia diversos òrgans assemblearis semblants: el Consell General de la Vall d'Aran, el del vescomtat de Castellbò, el Sindicat de la Terra de Cerdanya... Moltes d'aquestes institucions van desaparèixer amb les reformes liberals del segle XIX, mentre que a Andorra el Consell va continuar evolucionant. És una de les poques institucions parlamentàries medievals que s'ha mantingut en funcionament de manera ininterrompuda fins als nostres dies.

EL CONSELL DE LA TERRA JA EXISTIA ALMENYS EN TEMPS DELS PARIATGES

LLOGUERS

ADM. COMUNITATS

VENDES

VALORS CC

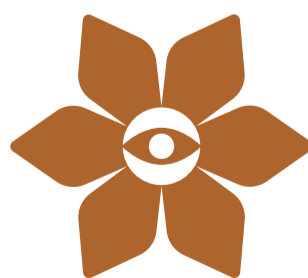
Bona constitució 2025

FELIÇ DIA DE LA CONSTITUCIÓ D'ANDORRA

GASTRONOMIA - OCI - CASINO

unnicandorra.com

UNNIC

LA CARTA MAGNA

L'estructura de la Constitució

ESTABLEIX ELS PRINCIPIS DEMOCRÀTICS, LA SEPARACIÓ DE PODERS I ELS DRETS FONAMENTALS

L'aprovació de la Constitució va marcar la consolidació d'Andorra com un estat sobirà, democràtic i de dret, posant fi a segles de sistema feudal sota el Copríncipat francès i episcopal. La Carta Magna està estructurada en un preàmbul i sis títols, que estableixen, entre altres qüestions, els principis bàsics de l'Estat, la separació de poders i els drets fonamentals dels ciutadans.

Preàmbul

El preàmbul de la Constitució declara Andorra com un estat independent i democràtic de dret, compromès amb els valors de la llibertat, la justícia i la dignitat humana. Així mateix, reconeix l'històric Copríncipat com a forma de sobirania compartida entre el president de la República Francesa i el bisbe d'Urgell, garantint-ne la continuïtat en un marc constitucional modern. També es destaca el compromís del país amb la pau, la cooperació internacional i la defensa dels drets humans.

Títol I: Sobirania

Aquest títol estableix les bases jurídiques i institucionals de l'Estat. Defineix el Principat com un estat de dret, on la sobirania resideix en el poble andorrà, que exerceix el poder a través de les institucions democràtiques. A més, s'hi reconeix la separació de poders i la pluralitat política com a pilars fonamentals de l'organització estatal.

Títol II: Drets i llibertats

Un dels aspectes més rellevants de la Constitució andorrana és la protecció dels drets fonamentals. Aquest títol recull drets civils i polítics, com la llibertat d'expressió, d'associació, de consciència i de culte, així com el dret a la propietat privada i la igualtat davant la llei. També s'hi estableixen

EL TEXT CONSOLIDA
EL PAÍS COM A ESTAT
SOBIRÀ, DEMOCRÀTIC
I DE DRET

drets socials, com la protecció de la salut, l'educació i el treball.

Títol III: Els Coprínceps

Aquest apartat defineix el règim de Copríncipat, un model polí-

tic únic en el context internacional. Els coprínceps d'Andorra, el president de la República Francesa i el bisbe d'Urgell, ostenten la màxima representació institucional i actuen com a caps d'estat. Tot i el seu caràcter històric, la seva funció és merament simbòlica, sense ingerència en la política interna.

Títols IV, V, VII i VIII: Institucions

–El Consell General: és el parlament unicameral d'Andorra i representa el poder legislatiu. Els seus membres s'elegeixen cada

quatre anys mitjançant sufragi universal.

–El Govern: ostenta el poder executiu i és encapçalat pel cap de Govern, qui és elegit pel Consell General.

–El poder judicial: independent dels dos poders anteriors, garanteix la justícia i la interpretació de les lleis.

–El Tribunal Constitucional: és l'interpret suprem de la Constitució.

Títol VI: Règim territorial

Andorra es divideix en set parrò-

quies, cadascuna amb un comú que gestiona els afers locals. Aquest títol de la Constitució estableix l'autonomia dels comuns i fixa les seves competències: impostos, urbanisme, serveis...

Títol IX: Reforma del text

L'últim títol fixa el procediment per modificar la Constitució, que requereix l'aprovació del Consell General i un referèndum popular. A més, s'hi estableixen les disposicions finals per garantir la transició cap al nou ordenament constitucional.

ELECTROFRED
 ROSELL, S.L.

Fred - Aire condicionat - Instal·lacions i reparacions
Maquinària d'hoteleria - Maquinària per a bugaderies

✓ Projectes ✓ Serveis i manteniments ✓ Instal·lacions i reparacions

 Feliç dia de la Constitució!

SERVEI URGÈNCIA · FESTIUS · TEL.: 330 032

Ctra. d'Os de Civís (Aixovall) · Edif. Electrofred Rosell · Sant Julià de Lòria Tel.: 843 903 · electofred@andorra.ad

/ 14 de març

Feliç dia de la Constitució

#SomJocor

LAMPISTERIA

SPA
WELLNESS

CALEFACCIÓ

ENERGIES
RENOVABLES

BANYS

CLIMATITZACIÓ

COL-LECTIVITATS

Jocor

APUNT HISTÒRIC

La Nova Reforma del 1866

EL PROCÉS MODERNITZADOR IMPULSAT PER ARENY-PLANDOLIT VA SER CLAU

L'any 1866, Andorra va viure un dels episodis polítics més transcendents de la seva història amb l'aprovació de la Nova Reforma, un canvi institucional que va marcar l'inici d'una transformació lenta, però imparable, cap a una estructura política més representativa i moderna. Aquesta reforma, promoguda per Guillem d'Areny-Plandolit, va ser un intent de posar fi a l'oligarquia que dominava la política andorrana i donar més veu als ciutadans, encara que amb limitacions. És cert que aquests canvis no van supo-

sar l'arribada d'un sistema democràtic en el sentit modern, però sí que van ser un primer pas per a la redistribució del poder en un país que havia mantingut una estructura gairebé intacta des de l'edat mitjana.

Durant segles, Andorra havia estat governada per un sistema polític dominat per una petita elit aristocràtica que controlava el Consell General de les Valls. Aquesta institució s'havia consolidat com l'òrgan central de govern, però el sistema de representació estava profundament li-

ANDORRA NO ERA ALIENA ALS CANVIS POLÍTICS I SOCIALS EUROPEUS

mitat: només podien participar en la política els caps de casa, i, a més, el poder real quedava en mans de les famílies més riques i influents, que exercien un domini absolut sobre els assumptes públics.

En aquest context, a mitjan segle XIX, Andorra no era aliena

als canvis polítics i socials que s'estaven produint a Europa. La Revolució Francesa i els moviments liberals del segle XIX havien introduït nous conceptes de govern i participació ciutadana als estats veïns, i, tot i que el país es mantenia encara força aïllat, el contacte creixent amb França i

Feliç Dia de la Constitució!

IMMOBILIÀRIA D'ENCAMP

42 anys d'experiència al teu servei

Des de **1982**, evolucionant amb Andorra

La teva immobiliària de confiança, ara també a l'era digital. Hem viscut de primera mà l'evolució del mercat immobiliari a Andorra. Des del creixement urbanístic fins a l'era digital, hem estat al costat dels nostres clients, oferint solucions adaptades a cada moment.

Avui, seguim innovant per oferir-te també la possibilitat de **comprar i vendre immobles amb criptomonedes**, fent que el procés sigui més àgil, segur i sense complicacions.

Vols comprar o vendre amb cripto?

Parla amb els nostres experts! **+376 323 757**
immoencamp2@gmail.com

Descobreix les nostres propietats:
www.immobiliariaencamp.com

Feliç Dia de la Constitució d'Andorra

Fornesa

ADUANAS Y SERVICIOS

Creuem fronteres amb tu

La Farga de Moles

Ctra. Andorra N-145 km.9
25799 La Farga de Moles
Tel : +34 973 350 257
fornesa@fornesa.com

Barcelona

CIM Vallès, Sector C, Nau 7
08130 Sta Perpètua de Mogoda
Tel: +34 935 601 059
fornesabcn@asfornesa.com

www.asfornesa.com

Feliç Diada de la Constitució!

DUANA

- * Importació / exportació
- * Lliure pràctica
- * Trànsit comunitari
- * Importació temporal
- * Dipòsit duaner
- * Tràfic de perfeccionament
- * Origen preferencial
- * Despatx embarcacions i vehicles
- * Tramitació autoritzacions i certificats

LOGÍSTICA

- * Transport internacional
- * Línies regulars amb Espanya i França
- * Càrregues completes i agrupades
- * Coordinació i planificació
- * Magatzematge productes industrials
- * Magatzematge productes refrigerats
- * Plataformes a Espanya/França/Andorra

ASSESSORAMENT

- * Canvi de residència
- * Legislació duanera
- * Fiscalitat duanera
- * Aranzels i nomenclatura de productes
- * Comerç exterior en general

Espanya va començar a despertar un sentiment reformista. A més, l'economia andorrana havia experimentat canvis importants amb el desenvolupament del comerç i la indústria del ferro, especialment gràcies a la família Areny-Plandolit, que havia acumulat una gran fortuna amb aquesta activitat. Aquestes transformacions van portar una part de la població a qüestionar el vell ordre polític i a reclamar un sistema més just i representatiu.

El principal impulsor de la Nova Reforma va ser Guillem d'Areny-Plandolit, membre d'una de les cases més poderoses d'Andorra i hereu d'una llarga tradició familiar tant política com econòmica. A diferència d'altres membres de les elits andorranes, Areny-Plandolit va adoptar una posició reformista i va encapçal·lar el moviment que pretenia posar fi al control absolut dels grans propietaris sobre el Consell General. La seva influència i lideratge el van convertir en el portaveu de les demandes de canvi.

El 14 d'abril del 1866, després d'anys de pressió i davant la inacció del síndic Joaquim de Riba, els reformistes van anar a la Seu d'Urgell per presentar directament al bisbe Josep Caixal i Estradé les 523 signatures a favor d'un avantprojecte que el Copríncep episcopal va acceptar ràpidament. Caixal va promulgar el decret, format per 16 articles,

EL BISBE CAIXAL VA PROMULGAR EL DECRET EL 22 D'ABRIL DE 1866

pocs dies després, el 22 d'abril del 1866.

La Nova Reforma va introduir diversos canvis fonamentals en el sistema polític andorrà. El més significatiu va ser la reestructuració del Consell General, amb un mecanisme de renovació més regular. El dret a vot es va am-

pliar a tots els caps de casa, independentment de quin fos el seu patrimoni, fet que va posar fi al domini exclusiu de les grans famílies. Això no volia dir que s'implantés un sufragi universal, ja que la participació seguia restringida als homes propietaris, però suposava un pas endavant res-

EL DRET A VOT S'AMPLIA, I EL SISTEMA ELECTORAL S'ESTRUCTURA

pecte al model anterior, en què només les elits decidien qui governava.

Un altre canvi important va ser la creació d'un sistema electoral més estructurat. A partir d'aquell moment, els consellers serien elegits per vot i el seu mandat tindria una durada de quatre anys, amb una renovació de la meitat del Consell cada dos anys. Això pretenia garantir una major dinàmica política i evitar que les mateixes persones ocupessin el poder indefinidament. A més, es va establir la figura del cònsol, encarregat de supervisar la despesa pública i assegurar-se que els recursos del país no es malbaratessin.

Un altre aspecte simbòlic de la Nova Reforma va ser la introducció de la bandera tricolor, que combinava els colors blau, groc i vermell, inspirats en les banderes de França i Espanya, els dos països que històricament havien exercit influència sobre Andorra. Aquesta senyera es convertiria amb els anys en un dels símbols oficials del país.

ESTUDIS I PROJECTES D'OBRA CIVIL
PROJECTES D'EDIFICACIÓ
DIRECCIÓ D'OBRA
TOPOGRAFIA
PERITACIONS I TAXACIONS
ESTUDIS I PROTECCIONS D'ALLAUS
CONSULTORIA ENERGÈTICA

SUPORT
ENGINYERS
CONSULTORS S.A.

Suport E.C.S.A. - c.Prat de la Creu 101 - AD500 Andorra la Vella - Tel. +376 808 640 - www.suportenginyers.com

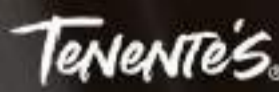
Bon Dia de la Constitució!

Propera obertura

Marques Internacionals

SEGUEIX-NOS

📍 Av. Joan Martí, 73 · Local 2. RD200 Encamp

☎ Tel.: 00376 815 971 · Mòbil: 00376 333 954

www.group-nova.com

EL SÍNDIC GUILLEM D'ARENY-PLANDOLIT VA AFERMAR EL MODEL

La implementació de la Nova Reforma no va estar exempta de resistències. Tot i que una part de la població la va rebre amb entusiasme, les famílies més poderoses veien amb recel la pèrdua del seu control absolut sobre el Consell General. Aquestes famílies, acostumades a exercir una influència determinant sobre la vida política i econòmica del país, van intentar en diverses ocasions deslegitimar aquest procés, al·legant que trencava amb la tradició històrica d'Andorra. No obstant això, el suport del bisbe d'Urgell i l'autoritat d'Areny-Plandolit van fer que el canvi es consolidés sense grans conflictes. A partir d'aquell moment, el Principat va començar a avançar, encara que lentament, cap a un sistema polític més representatiu.

Després d'aquests importants canvis institucionals, Guillem d'Areny-Plandolit va ser elegit síndic general, la màxima autoritat del Consell General. Des del seu càrrec va exercir un paper fonamental en la consolidació del nou sistema, assegurant que

les mesures adoptades no fossin revertides per les forces més conservadores. La seva gestió es va centrar en la modernització del Consell General, l'impuls de noves normatives i la defensa dels interessos de les classes mitjanes emergents, que fins aleshores havien estat marginades del poder polític.

Tot i els avenços introduïts, la reforma del 1866 no va significar una democratització plena del país. Si bé va ampliar la participació política a sectors que fins aleshores no havien tingut veu en els afers d'Andorra, encara van haver de passar dècades fins que es produïssin nous canvis polítics significatius. Durant el segle XX, el debat sobre el sufragi i la modernització de les institucions va continuar sent un dels eixos centrals de la vida política andorrana.

En aquest sentit, no va ser fins al 1933 que es va establir el sufragi universal masculí, una fita que va marcar un pas endavant en la democratització del país. Tot i això, les dones no van aconseguir el dret a vot fins quatre dècades més tard, el 1970, un fet que reflecteix la lenta evolució de les estructures polítiques en un territori que encara estava fortament arrelat a les seves tradicions.

En qualsevol cas, la Nova Reforma del 1866 es considera un dels moments més importants de

**POTENCIANT
LES ENERGIES RENOVABLES**

enGAS

Us desitgem feliç dia de la Constitució!

Avui celebrem *Andorra*

Fa 32 anys, Andorra va escriure un nou capítol de la seva història, afirmant els valors de llibertat, sobirania i democràcia que ens defineixen com a país. Avui celebrem l'aniversari de la nostra Constitució, el pacte que uneix tots els andorrans i ens guia cap al futur amb determinació i orgull. **Feliç dia de la Constitució.**

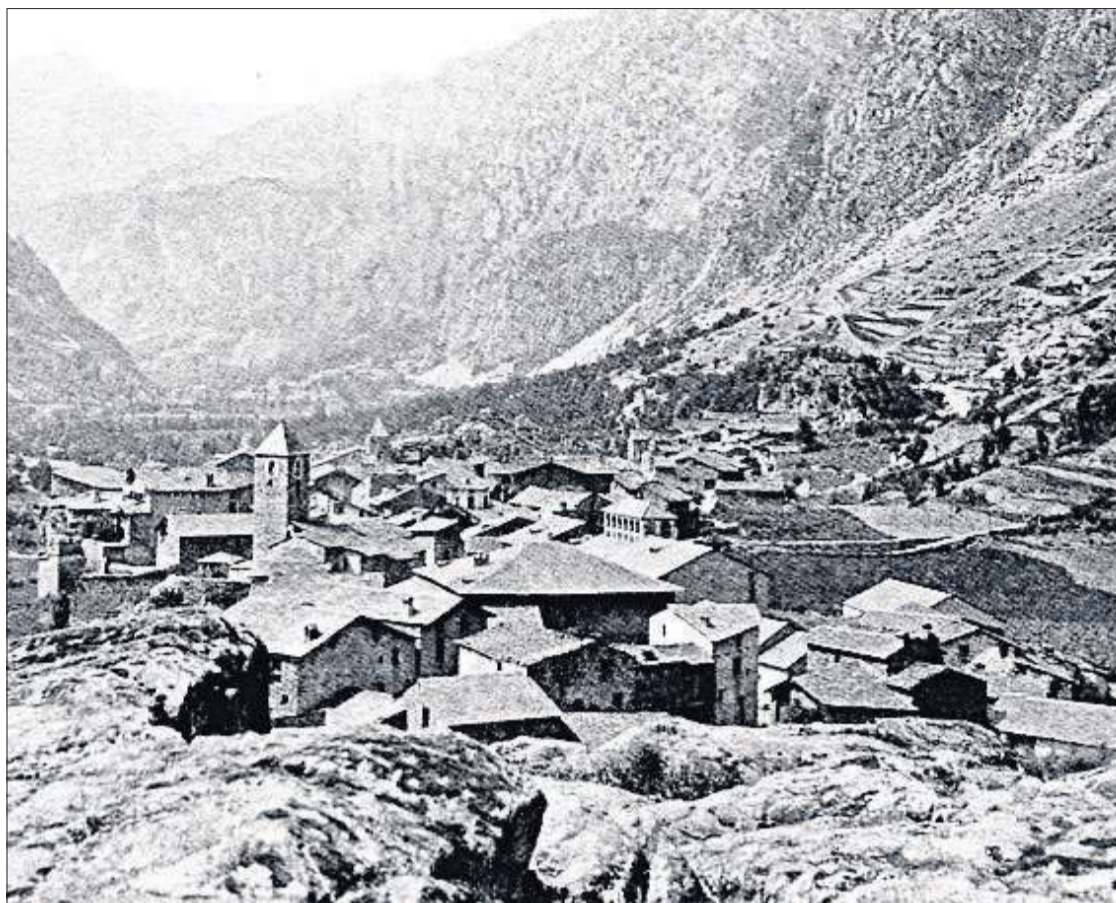
**PARK
PIOLETS**
★★★★★
*Mountain Hotel
& Spa*

www.parkpiolets.com

la història política d'Andorra. Va posar fi al domini absolut de l'oligarquia tradicional i va donar pas a un sistema de govern més plural, que serviria com a base per a les futures reformes que culminarien amb l'aprovació de la Constitució d'Andorra el 1993. Amb la Carta Magna, el país es va convertir en un estat de dret modern amb plena sobirania, regulant per primera vegada de manera clara la separació de poders i els drets fonamentals dels ciutadans.

Prèviament, però, cal recordar que a principi dels anys vuitanta Andorra va iniciar un altre procés de reforma institucional que va marcar una fita en la seva evolució política. Després de dècades de creixement econòmic impulsat pel turisme, el comerç i el sector financer, el Principat es trobava en una situació en què les seves institucions tradicionals resultaven insuficients per gestionar les necessitats d'una societat en canvi. A més, la pressió internacional, especialment de França i Espanya, feia evident la necessitat d'una modernització del sistema polític per adaptar-lo als estàndards democràtics i als principis del dret internacional.

Un dels canvis més importants d'aquesta reforma va ser la separació progressiva de les funcions legislatives i executives, fins aleshores concentrades en el Consell General. Fins a aquell moment, aquest òrgan exercia tant les

AQUESTS CANVIS ESTABLIRIEN LA BASE DE FUTURES INICIATIVES

funcions de cambra legislativa com de govern –i, de fet, també judicials–, fet que limitava l'eficàcia i la transparència de la governança. El 1982 es va crear el Consell Executiu, un nou organisme encarregat exclusivament de la gestió del govern, amb un cap de Govern al capdavant. En

els anys previs a la Constitució, van ser Òscar Ribas, en dues etapes diferents, i Josep Pintat, les dues figures polítiques que assumiren aquest càrrec. El canvi va representar un pas decisiu cap a un sistema més estructurat.

Paral·lelament, es va començar a redefinir el paper dels Coprín-

LA REFORMA DEL 1981 SERIA UNA ALTRA IMPORTANT FITA POLÍTICA

ceps, que històricament havien tingut una influència directa en els afers interns del país. Tot i que mantenien el seu rol simbòlic i institucional, la reforma va establir límits més clars a la seva intervenció, fet que va permetre que Andorra avancés cap a una major autonomia en la presa de decisions polítiques. A més, es van introduir millores en la protecció dels drets civils i polítics, garantint més llibertats als ciutadans i acostant el país als models democràtics europeus.

Aquesta reforma va tenir un impacte fonamental en l'evolució política d'Andorra i va establir les bases per a la futura Constitució. La modernització del sistema polític va permetre una major participació ciutadana, una gestió més eficient i transparent, i una millor relació amb la comunitat internacional. Amb aquest procés, Andorra va demostrar que, malgrat les seves dimensions i la seva tradició política única, podia adaptar-se als canvis del món contemporani i preparar-se per afrontar el futur.

US DESITGEM UN BON DIA DE LA CONSTITUCIÓ!

Vine a tastar especialitats amb productes d'Andorra:

Cal lulu
CANILLO

Tradició i sabor a Canillo
Av. Sant Joan de Caselles, AD100 Canillo
Tel.: +376 851 427

La Cirera

Essència i calidesa a Encamp
Av. François Mitterrand, 81, AD200 Encamp
Tel.: +376 815 919

L'IGUANA
CANILLO

Un ambient únic per gaudir dels millors plats
Ctra. general, AD100 Canillo
Tel.: +376 852 221

NO ET QUEDIS SENSE TAULA
t'esperem...

Més de
50 anys!

Impressions offset i
digital de tot tipus:

Targetes de visita
Talonaris · Revistes
Llibres · Passamans

Plastificats mate
o brillant

Enquadernació de
llibres en rústica
encolada pur

Segells

Troquelats

SPEEDMASTER SX 74
(4 colors)

SPEEDMASTER 52
(2 colors)

VERSAFIRE PRO 7500
4 colors + tintes
especials (blanc,
vernís, metàl·liques)

**Duplo
PFi Blade B2+**
Taula de tall

C/ Bonavista, s/n | Ed. Sol i Neu (baixos)
AD500 Andorra la Vella | Principat d'Andorra
+376 807 455 | impremtaenvalira@andorra.ad
ie.pressupost@andorra.ad

EL PROCÉS CONSTITUENT

Dels Pariatges a la Constitució

L'ELABORACIÓ DE LA CARTA MAGNA NO VA ESTAR EXEMPTA DE TENSIONS I POLÈMIQUES

L'aprovació de la Constitució d'Andorra el 1993 va marcar un abans i un després en la història del Principat, posant fi a un sistema polític caduc i dotant el país d'un marc democràtic i modern. Durant segles, el país havia estat governat sota un sistema basat en la tradicional parella de coprínceps, el bisbe d'Urgell i el president de la República Francesa, que mantenien un poder compartit sobre el territori. Aquesta estructura, que datava de la signatura dels Pariatges del 1278 i el 1288, es va mantenir sense grans alteracions fins ben entrat el segle XX, quan la pressió social, econòmica i internacional va fer evident la necessitat d'una reforma institucional profunda.

El sistema polític andorrà es basava en costums i tradicions que havien evolucionat de manera lenta i sense grans canvis. El Consell General de les Valls era el màxim òrgan de representació, però la seva capacitat legislativa

LA MANCA D'UNA LLEI FONAMENTAL SUPOSAVA UN GREU PROBLEMA JURÍDIC

estava sotmesa a l'autoritat dels coprínceps, que exercien una influència determinant en l'aprovació de normes i en la gestió dels afers del país. Els coprínceps tenien el poder d'aprovar o vetar les decisions del Consell General de les Valls i qualsevol reforma institucional requeria el seu vistiplau. Aquesta situació no havia generat conflictes greus durant segles, però a mesura que el món canviava, cada cop es feia més evident que Andorra necessitava adaptar-se als nous temps.

El segle XX va portar transformacions profundes a Andorra, especialment a partir dels anys cinquanta i seixanta. La tradicional economia de subsistència, basada en l'agricultura i la ramaderia, va donar pas a un creixement econòmic impulsat pel turisme i el comerç. L'obertura de carreteres –molt lligada a la creació de FHASA i l'arribada de l'electricitat–, l'augment del nombre de visitants i el desenvolupament del sector bancari van canviar la realitat d'un país que fins llavors havia estat aïllat i amb unes estructures polítiques pròpies d'un altre temps. A partir dels anys setanta, l'arribada mas-

siva de treballadors estrangers i l'expansió de l'activitat comercial van accentuar la necessitat d'un marc jurídic més clar i modern.

La manca d'una Constitució escrita suposava un problema greu de cara al reconeixement internacional d'Andorra. El Principat no tenia una sobirania definida i depenia jurídicament de les decisions dels coprínceps. Això complicava la seva participació en organismes internacionals i dificultava la signatura de

tractats bilaterals. A més, la legislació andorrana era confusa i fragmentada, ja que es basava en disposicions tradicionals i decrets dels coprínceps, la qual cosa generava inseguretats jurídiques.

Davant d'aquesta situació, el 1981 es va fer un primer intent de modernització institucional amb la creació del Consell Executiu, que es convertiria en el futur Govern. Aquest organisme, que inicialment tenia funcions limitades, va marcar el primer pas cap a un sistema polític més estructurat. No obstant això, els canvis van ser inicialment tímids i encara quedava un llarg camí per recórrer fins a la consolidació d'un estat modern.

Durant els anys vuitanta, la pressió per reformar el sistema polític va anar en augment. Di-

EL CONSELL VA OBRIR EL PROCÉS CONSTITUENT EL JUNY DEL 1990

versos sectors de la societat andorrana reclamaven una regulació més clara i estable. En l'àmbit internacional, Andorra rebia pressions per establir un sistema democràtic que garantís els drets dels ciutadans i definís la seva sobirania. La manca d'una estructura d'estat reconeguda generava importants incerteses legals.

El 18 de juny del 1990, el Consell General va acordar l'inici del procés cap a l'elaboració d'una

Constitució escrita proposant als coprínceps d'iniciar unes negociacions tripartides, amb una representació igualitària de cada part. Finalment, l'any 1991 es va constituir la Comissió Tripartida, formada pel Consell General i els representants dels dos coprínceps, amb l'objectiu d'elaborar un esborrany de Carta Magna. Aquest òrgan de treball va ser clau per assegurar que el text constitucional respongués a les necessitats del moment, però sense renunciar a la història i tradicions d'Andorra.

Les negociacions van ser intenses i van implicar nombrosos debats per equilibrar els diferents interessos en joc. Un dels punts més delicats va ser la redefinició del paper dels coprínceps, que fins aquell moment havien tingut

LA PRESSIÓ PER REFORMAR EL SISTEMA VA ANAR EN AUGMENT

Construint qualitat. Edificant confiança.

CONSTRUCCIONS
MODERNES

Feliç dia de la Constitució!

www.cmodernes.com

CONSTRUCCIÓ RESIDENCIAL
CONSTRUCCIÓN RESIDENCIAL

INFRAESTRUCTURES
INFRAESTRUCTURAS

SERVEIS
SERVICIOS

ES VA ACORDAR QUE EL PAPER DELS COPRÍnceps SERIA REPRESENTATIU

un paper determinant en el govern del país. Tradicionalment, els coprínceps exercien un poder de supervisió i control sobre les institucions andorranes. Tenien capacitat per aprovar o rebutjar lleis i per intervenir en decisions polítiques fonamentals. Això era vist per alguns sectors com una garantia de continuïtat i estabilitat, però per a molts altres era considerat un llast que impedia el desenvolupament d'un sistema democràtic real.

El debat es va centrar a trobar un equilibri que permetés mantenir la tradició històrica d'Andorra sense comprometre la seva sobirania ni el funcionament d'unes institucions pròpies del segle XX. Els sectors més conservadors defensaven que els coprínceps continuessin tenint cert grau d'influència en la política andorrana, mentre que els més progressistes consideraven que havien de quedar relegats a un paper estrictament simbòlic.

Després de mesos de polèmica, es va assolir el consens: els coprínceps mantindrien el títol

de caps d'Estat, però les seves funcions serien essencialment representatives. No podrien intervenir directament en la governança del país ni vetar lleis aprovades pel Consell General. No obstant això, es va decidir que signarien els textos legislatius aprovats pel parlament com a pas final per a la seva entrada en vigor, una manera de preservar el seu paper històric sense afectar la sobirania del nou sistema democràtic.

Aquest acord va ser clau per desbloquejar les negociacions i permetre que la Comissió Tripartida finalitzés l'esborrany de la Constitució, que, després de rebre llum verda al Consell General, finalment es va sotmetre a referèndum el 14 de març del 1993. Amb un suport del 74,2% dels sufragis, la nova Constitució es va convertir en el text fonamental del Principat, establint un marc de drets i llibertats, una separació clara de poders i una definició inequívoca d'Andorra com a estat independent, democràtic i social.

L'entrada en vigor de la Constitució el 28 d'abril del 1993 va suposar el punt d'inflexió definitiu en la història del Principat, i va permetre la modernització de les institucions i la consolidació d'Andorra en l'escena internacional. L'ingrés a les Nacions Unides el 8 de juliol del mateix any va ser la culminació del procés.

Desitgem als nostres clients i amics Feliç Dia de la Constitució

Gaudeix de la Setmana Santa sense imprevistos
Avantatges del nostre cercle VIP a l'estació de l'AVE de Lleida

SI VIATJA EN AVE LI PROPORCIONEM:

COMODITAT	DESCANS	TRANQUIL·LITAT
<p>Arribada i sortida amb comoditat</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Servei 100% personalitzat i adaptable a les seves necessitats ● Val de pàrquing per a major comoditat ● Accés directe a les andanes de l'estació de l'AVE 	<p>Estalviï temps</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Arribada i sortida exprés ● Accés amb targeta Priority Pass ● No més cues al caixer o a la sortida del pàrquing 	<p>Cuidem del seu cotxe</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Pàrquing cobert ● Zona exclusiva per a clients ● Places àmplies i identificades ● Carregador d'alta velocitat per a cotxes elèctrics

Tel.: 0034 973 24 67 74 - 0034 619 010 488

Solucions logístiques
Última milla
e-Commerce

Transport internacional
Terrestre, Aeri i Marítim
Gestions de Duana

+376 801 400

hola@nagrup.com

Ctra. de la Comella, 29
AD500 Andorra la Vella

REFORMA CONSTITUCIONAL

Mecanismes de modificació

ELS POSSIBLES CANVIS A LA LLEI FONAMENTAL ESTAN FIXATS EN EL SEU MATEIX TEXT

L'eventual reforma de la Constitució es regula en el mateix text de la Carta Magna, tal com passa amb moltes altres lleis fonamentals. Aquesta regulació garanteix que qualsevol canvi en la norma suprema es faci seguint unes condicions i procediments establerts, preservant així l'estabilitat i la coherència del sistema constitucional.

Quan es produeix una modificació del text constitucional complint aquests requisits, ens trobem davant d'una reforma constitucional. Si, en canvi, la norma suprema es modifica trencant les regles constitucionals establertes, sigui quin sigui el procediment seguit, no es pot parlar d'una simple reforma, sinó que s'inicia un nou procés constituent que donarà lloc a una nova Constitució. Aquesta distinció és fonamental, ja que la reforma implica mantenir el marc constitucional existent amb ajustos o millores, mentre que un procés constituent comporta la creació d'un nou ordre jurídic.

Com és lògic, el procediment de reforma és més exigent que el que s'aplica a la modificació de les lleis ordinàries o qualificades, dotant així la Constitució d'una especial rigidesa. Una rigidesa que pretén evitar canvis impulsats per majories conjunturals i assegurar que qualsevol reforma tingui un ampli consens. Per aquest motiu, el text constitucional només pot ser modificat mitjançant un procediment especial que requereix una majoria reforçada i la ratificació mitjançant referèndum.

La Constitució regula el seu propi mecanisme de modificació en el Títol IX, mentre que aspectes concrets de la seva tramitació es desenvolupen en el Reglament del Consell General i en la Llei qualificada del règim electoral i del referèndum. D'acord amb

LA INICIATIVA RECAU EN ELS COPRÍNCEPS O EN UN TERÇ DEL CONSELL GENERAL

aquestes normes, es poden distingir quatre fases en el procés de reforma:

1. Iniciativa de reforma constitucional. L'article 105 de la Constitució estableix que la ini-

ciativa de reforma correspondrà als copríneps conjuntament o a una tercera part dels membres del Consell General. Això vol dir que no tenen potestat per impulsar una modificació ni un sol Copríncep a títol individual, ni el Govern, ni altres figures previstes a la llei, com podrien ser les iniciatives populars.

2. Debat i aprovació de la proposta de reforma al Consell General. Segons l'article 106 de la Carta Magna, la reforma de la Constitució requerirà l'aprovació del Consell General per una ma-

majoria de dues terceres parts dels membres. Aquest llinar reforçat assegura que la reforma només pugui prosperar si hi ha un ampli consens entre les forces polítiques.

3. El referèndum de la reforma constitucional. Un cop la reforma ha estat aprovada pel Consell General, l'article 106 estableix que la proposta serà sotmesa a referèndum de ratificació. Aquesta consulta popular és convocada conjuntament i simultàniament pels copríneps, i ha de tenir lloc en una data fixada pel Consell

General, superior a trenta dies des de la comunicació als copríneps de la proposta aprovada. La reforma només es considera aprovada si el nombre de vots afirmatius supera el nombre de vots negatius.

4. Sanció i promulgació de la reforma constitucional. Segons l'article 107, els copríneps sancionaran el text constitucional per a la seva promulgació i entrada en vigor. Aquesta sanció formal és un acte jurídic essencial per garantir la validesa de la reforma.

FELIÇ DIA DE LA CONSTITUCIÓ

PROJECTE: EDIFICI SIGUER · ORDINO
ARQUITECTURA: TONI RIBERAYGUA
CONSTRUCTORA: UTE MODERNES COANSA

Junts, movem el País

Feliç dia de la Constitució

14.03.25

Comandes de GASOIL al
+376 821 295

LES RELACIONS AMB EUROPA

El repte de l'acord amb la UE

EL TRACTAT SUPOSA UN DELS CAPÍTOLS MÉS IMPORTANTS DE L'ANDORRA POSTCONSTITUCIONAL

L'acord d'associació amb la Unió Europea suposa un dels principals reptes de l'Andorra postconstitucional, ja que servirà per obrir un nou i important capítol en la relació del país amb Europa i el món. L'objectiu principal del text és definir un marc de relacions estable amb la UE que permeti al Principat accedir al mercat interior europeu, que comprèn 30 països i prop de 450 milions de persones. Aquest accés permetrà que les empreses i ciutadans andorrans gaudeixin d'un tracte igualitari al dels nacionals europeus, obrint noves oportunitats econòmiques i professionals.

Si és validat en referèndum, l'acord tindrà un impacte significatiu en la vida dels ciutadans,

EL PAÍS ACCEDIRÀ AL MERCAT INTERIOR EUROPEU, FORMAT PER 30 ESTATS

ja que permetrà estudiar, treballar, establir negocis o jubilar-se a Europa en les mateixes condicions que els nacionals dels estats membres. A més, les societats andorranes podran establir-se i prestar serveis a tot el mercat interior, fomentant el creixement econòmic del país. En contrapartida, l'acord també implica l'adaptació de la normativa andorrana a la de la UE, tot mantenint certes especificitats pròpies. És important destacar que el país no esdevindrà un estat membre, sinó que mantindrà la seva sobirania en aspectes clau com la fiscalitat o el control de fronteres.

L'associació amb la UE ha estat considerada la millor opció per garantir que Andorra segueixi sent un país pròsper, resilient i amb una gran qualitat de vida, de manera sostenible i duradora en el temps. La participació en el mercat interior europeu ofereix una oportunitat única per ampliar l'activitat econòmica més enllà de les fronteres andorranes, sense deixar de banda els sectors tradicionals. El conveni

ES MANTINDRÀ LA SOBIRANIA EN FISCALITAT O FRONTERES

també permetrà al país accedir a diverses agències i programes, així com a mecanismes de finançament per fomentar el desenvolupament econòmic i social.

En termes de lliure circulació de persones, els ciutadans andorrans podran viure, treballar, estudiar i establir negocis en qualsevol país de la UE, amb els mateixos drets que els ciutadans europeus. A més, s'inclouen disposicions relatives als membres de la família que acompanyen les persones que es desplacen, així com normes sobre el reconeixement de qualificacions professionals i la coordinació de la seguretat social.

En segon lloc, la lliure circulació de serveis permetrà que

les empreses andorranes ofereixin els serveis a tota la UE i que operadors europeus puguin fer el mateix a Andorra. Aquesta llibertat de circulació està estretament vinculada a la lliure circulació de persones i al dret d'establiment, eliminant barreres legals i administratives que dificulten l'exercici d'aquesta llibertat. La transposició de la normativa europea implicarà mesures pràctiques, com ara l'establiment de finestres úniques, procediments electrònics i cooperació administrativa.

Un altre punt clau és la circulació de mercaderies, de manera que els productes andorrans podran circular lliurement pel mercat europeu sense pagar drets

UN ANDORRÀ PODRÀ VIURE I TREBALLAR EN QUALSEVOL PAÍS DE LA UNIÓ

de duana ni restriccions quantitatives. Aquesta harmonització de normativa facilitarà l'exportació de productes autòctons i el desenvolupament de nous sectors industrials d'alt valor afegit. A més, l'acord comercial del 1990 s'amplia per incloure productes agrícoles i es manté una solució específica per als productes del tabac.

Finalment, la lliure circulació de capitals permetrà als ciutadans andorrans obrir comptes bancaris, realitzar inversions i comprar propietats immobiliàries al conjunt de la Unió Europea en condicions iguals als ciutadans comunitaris. Hi ha algunes excepcions a aquesta llibertat, vinculades principalment a la fiscalitat i a consideracions de política pública. En relació amb els serveis financers, Andorra disposarà de quinze anys per adaptar-se a la normativa europea en sectors com la banca, les assegurances, els fons d'inversió i el mercat de valors, garantint la reciprocitat i la confiança en el sistema financer andorrà.

The logo for LOCUBSA, featuring a stylized white icon of a building or structure to the left of the word "LOCUBSA" in a bold, white, sans-serif font.

Us desitgem un
feliç Dia de la
Constitució

www.locubsa.com

GALERIA

Les imatges del procés constituent

La Comissió Tripartida encarregada de redactar la Constitució va celebrar les primeres reunions l'any 1991. La foto de família dels membres amb els síndics (a dalt a l'esquerra) és una de les imatges icòniques de l'etapa constituent, com també ho és la del cap de Govern i els consellers generals amb els coprínecs Mitterrand i Martí Alanís a les escales de Casa de la Vall (a la dreta), ja culminat el procés. A dalt, a la dreta, el Consell Constituent, que aprovaria el text en seu parlamentària el 2 de febrer del 1993.

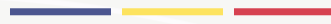
AMB TU DES DEL
PRIMER MOMENT

FUNERÀRIA NOU CAMÍ

Av. Copríncep De Gaulle, 19 Local 1 - AD700 Escaldes-Engordany.
Telèfons 24 hores +376 726 223 - +376 686 223 | noucamifuneraria@andorra.ad

Bon Dia de la Constitució

Cap a un **futur més sostenible**
i respectuós amb el nostre país.

Feliç Dia de la Constitució.

GALERIA

El cap de Govern de la Constitució

Com a líder de l'executiu, Òscar Ribas va ser un dels principals caps visibles del procés constituent. A dalt, jurant el càrrec el desembre del 1992, a l'inici de la legislatura que culminaria amb la Carta Magna, i votant en el referèndum. A baix, durant la jornada d'ingrés d'Andorra a l'ONU, el juliol del 1993.

URCOSA

Des del 1971

ESPECIALISTES EN LA CONSTRUCCIÓ I EL DESENVOLUPAMENT
DE PROJECTES DINS DE L'ÀMBIT DE L'EDIFICACIÓ.
TÈCNIC CONSULTOR CERTIFICAT EN PASSIVE HOUSE

C. dels Barrers 21, Santa Coloma, Andorra la Vella · T. 720 975 · urcosa@urcosa.ad

www.urcosa.ad

GALERIA

La jornada electoral del 14 de març del 1993

En aquesta pàgina i la següent, diversos moments del referèndum constitucional del 1993. La participació va ser del 75,74%, sobre un cens de 9.123 persones. A totes les parròquies es va imposar el sí i on va rebre més vots va ser a Escaldes-Engordany (80%), Encamp (76,7%) i Andorra la Vella (74,1%).

**Constitució
d'Andorra**

32è aniversari
1993 · 2025

CONSELL GENERAL
PRINCIPAT D'ANDORRA

DIJOUS 13/03

17 h
**Portes obertes
al Consell General**
Visites gratuïtes a la Casa de la Vall

**Exposició temporal
al cap de casa**
"Art andorrà. El fons del Consell General"

17 h - 19.30 h
**Tallers creatius
i berenar per a infants**
al Consell General

20.30 h
**Fi de la jornada
de portes obertes**

19 h - 22 h
**Il·luminació
de la Casa de la Vall**

DIVENDRES 14/03

10 h
**Portes obertes
al Consell General**
Visites gratuïtes a la Casa de la Vall

**Exposició temporal
al cap de casa**
"Art andorrà. El fons del Consell General"

10 h - 11 h
Actuació de la Grossband

11 h - 13 h
Audició de sardanes

12 h
Concert de l'ONCA
al Centre de Congressos d'Andorra la Vella

13.30 h
**Fi de la jornada
de portes obertes**

19 h - 22 h
**Il·luminació
de la Casa de la Vall**

GALERIA

ZONA ASSEGUANCES

Desitgem als nostres clients i amics feliç Dia de la Constitució

CORREDORIA D'ASSEGUANCES ON EL SERVEI ÉS EL MÉS IMPORTANT

ZONA ASSEGUANCES ①

C/ Callaüeta, núm. 19
ANDORRA LA VELLA
 T. + 376 800 201
 M. + 376 356 777

ZONA ASSEGUANCES ②

C/ de la Sardana, núm. 21
 Local 4 **ANDORRA LA VELLA**
 T. + 376 800 210
 M. + 376 356 304

ZONA ASSEGUANCES ③

Plaça del Consell, núm. 9
ENCAMP
 T. + 376 800 202
 M. + 376 356 777

ZONA ASSEGUANCES ④

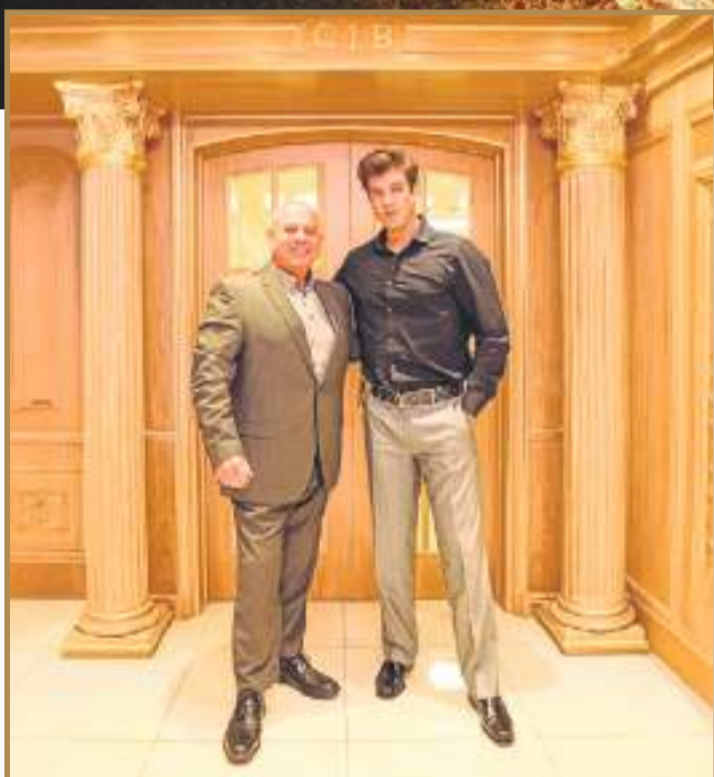
C/ Doctor Palau, 48 Baixos
SANT JULIÀ DE LÒRIA
 T. + 376 800 203
 M. + 376 356 777

COMPANYIA INTERNACIONAL DEL BRILLANT

DIAMANTS I OR D'INVERSIÓ

FELIÇ DIA DE
LA CONSTITUCIÓ

ÚNICA EMPRESA
CAPACITADA PER
BANCARITZAR
L'OR FÍSIC A
ANDORRA

*“Inverteix en Or,
Inverteix en el teu llegat,
Inverteix amb CIB.”*

Membre HRD (consell sup del diamant) Amberes. Col·legiat núm. 3139 Jorg

Una Companyia
amb experiència
des de l'any 1993
dirigida pel Gemmòleg
expert Manel Castillo

Avinguda Doctor Mitjavila,17 – Planta Baixa · Andorra la Vella

T. +376 **339 382** · macscib@gmail.com · www.companyiainternacionaldelbrillant.com

PROJECTE URBANÍSTIC

Remodelació de Casa de la Vall

L'HISTÒRIC EDIFICI I EL SEU ENTORN SÓN OBJECTE D'UNA IMPORTANT REFORMA

La històrica Casa de la Vall, l'antiga seu del Consell General d'Andorra i un dels monuments més emblemàtics del Principat, afronta des del mes de gener passat un projecte de profunda remodelació que transformarà completament els entorns immediats de l'edifici. Aquesta reforma, que s'està desenvolupant en diverses fases fins a l'any 2026, no tan sols millorarà la connectivitat i l'accessibilitat de l'immoble, sinó que també crearà nous espais específics per a la celebració d'esdeveniments culturals i activitats cíviques. A més, en un gest per acostar aquest patrimoni històric a la ciutadania, Casa de la Vall està oferint visites gratuïtes durant el mes de març abans de tancar temporalment per les reformes internes.

Construïda l'any 1580 i convertida en la seu del Consell General d'Andorra des del 1702 fins a la inauguració de la nova

seu parlamentària el 2011, Casa de la Vall és un edifici ple d'història i simbolisme. Amb el trasllat del parlament a la moderna edificació actual, l'antic parlament va quedar com un espai històric obert a visites i actes institucionals. Ara, amb aquesta nova remodelació, l'objectiu és potenciar-ne l'atractiu turístic i el seu paper com a centre cultural.

Les obres van començar el 27 de gener passat i s'executaran en diverses etapes fins al setembre de l'any vinent. La primera fase, que culminarà a final del 2025 o principi del 2026, inclou

L'OBRA ES PORTA A TERME EN DIVERSES FASES I ESTARÀ ENLLESTIDA EL 2026

ES CONSTRUIRÀ UN AMFITEATRE A L'AIRE LLIURE PER A ACTES CULTURALS

el moviment de terres i la reordenació de l'espai situat darrere l'edifici. Posteriorment, es construirà un nou accés subterrani que millorarà la connexió entre l'àrea del Tossal i el centre històric d'Andorra la Vella. Aquesta obra facilitarà la mobilitat dels visitants i dels residents, integrant millor Casa de la Vall dins la trama urbana de la capital del país.

Una de les grans novetats d'aquest projecte és la creació d'un amfiteatre a l'aire lliure d'estil de teatre grec, destinat a esdeveniments culturals i actes institucionals. Aquest espai per-

SIPCE
Sistemes i Protecció de Controlat Elèctric, S.L.

Servei tècnic oficial de Socomec i Circutor

Circutor

socomec
Innovative Power Solutions

VMC

WMA

CPT cirprotec

victron energy
BATTERY POWER

Carrer Antic Carrer Major, 17, AD500 Andorra la Vella • +376 822 030 • sipce@sipce.ad

metrà dur a terme concerts, representacions teatrals i altres activitats de caire històric i educatiu, consolidant Casa de la Vall com un punt de trobada cultural i social. A més, es preveu la instal·lació de nous elements museogràfics interactius que facilitaran la comprensió de la història institucional d'Andorra.

Així mateix, els jardins i espais exteriors també seran completament renovats, creant noves zones enjardinades amb espais de descans per a visitants i turistes. Aquests jardins no tan sols milloraran l'estètica de l'entorn, sinó que també tindran una funció pedagògica, amb plafons informatius sobre la història de Casa de la Vall i el sistema polític andorrà.

Paral·lelament a la remodelació exterior, l'interior de Casa de la Vall serà objecte d'una actualització en profunditat per tal de garantir la preservació d'aquest valuós patrimoni arquitectònic. Aquestes reformes, que es duran a terme entre l'abril i el desembre d'aquest any, inclouen la restauració de diversos elements, la modernització dels sistemes de climatització, aïllament i seguretat, i la millora de l'accessibilitat per a persones amb mobilitat reduïda.

Conscient de la importància històrica de l'edifici, el Consell General ha decidit obrir Casa de

**CASA DE LA VALL
ES POT VISITAR DE
FRANC DURANT TOT
AQUEST MES**

la Vall al públic de manera gratuïta durant tot el mes de març. Aquesta iniciativa permet tant a ciutadans com a turistes visitar l'edifici abans del tancament per dur-hi a terme les reformes, donant l'oportunitat de conèixer de primera mà l'antiga seu parlamentària.

Les visites inclouen recorreguts guiats per les sales principals, com ara la sala del Consell, on es prenen les decisions més importants del país, i la capella dedicada a Sant Ermengol, un dels elements arquitectònics més destacats del complex. També es poden observar de

**EL PROJECTE TÉ UN
PRESSUPOST TOTAL
DE QUATRE MILIONS
D'EUROS**

prop diversos objectes tradicionals que es conserven en diverses dependències.

Amb un pressupost de quatre milions d'euros, el projecte de remodelació suposa una inversió important per a la conservació i modernització del patrimoni històric del Principat. El Consell General confia que, un cop finalitzades les obres, Casa de la Vall es convertirà en un espai cultural i turístic de referència, capaç de combinar la seva importància històrica amb una funcionalitat adaptada als nous temps.

La remodelació de Casa de la Vall suposa un pas més en la voluntat de les institucions públiques andorranes de posar en valor el patrimoni històric del país, fent-lo més accessible i dinàmic per a residents i visitants. Amb aquesta actuació, es busca no tan sols preservar la història de l'edifici, sinó també dotar-lo de noves funcionalitats que el converteixin en un espai viu i integrat a la vida andorrana contemporània.

***Junts, assegurem
el nostre futur.***

Feliç Dia de la Constitució.

PROGRAMA D'ACTIVITATS

Actes populars per celebrar la jornada

COM JA ÉS TRADICIONAL, S'HAN PROGRAMAT VISITES AL PARLAMENT, CONCERTS I TALLERS

Aquest 14 de març, Andorra viurà una jornada plena d'actes institucionals, culturals i festius per commemorar el trenta-dosè aniversari de la Constitució. La celebració comença ja el dia 13 amb una jornada de portes obertes a Casa de la Vall i al nou edifici del Consell General. Des de les cinc de la tarda fins a dos quarts de nou del vespre, els visitants podran recórrer les sales històriques de Casa de la Vall i explorar amb detall el nou hemicle i altres dependències parlamentàries. A més, s'han organitzat tallers infantils al vestíbul del Consell.

L'endemà, el 14 de març, les portes obertes continuaran al matí, de deu a dos quarts de dues, permetent que més persones puguin aprofitar aquesta oportunitat per conèixer de prop les institucions del país. Mentrestant, a la plaça del Consell General, la música prendrà el protagonisme amb diverses ac-

TANT EL CONSELL COM CASA DE LA VALL ES PODEN VISITAR LLIUREMENT

tuacions: a partir de les deu del matí, la Grossband oferirà un concert amb un repertori variat, i a continuació, a les onze, la Cobla la Moreneta oferirà una audició i ballada de sardanes.

A les dotze del migdia, un dels moments més esperats del dia tindrà lloc al Centre de Con-

gressos d'Andorra la Vella: el tradicional concert de l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra (ONCA). Enguany, la formació ha preparat un programa especial, titulat *Les Valls d'Andorra: natura, cançons i llegendes*. Hi prendran part els solistes David Font (guitarra), Laura Garcia

L'ONCA OFEREIX UN PROGRAMA BASAT EN LLEGENDES I CANÇONS DEL PAÍS

(veu), Jonás Gimeno (percussió) i Txell Díaz (narració).

A la tarda, la celebració prendrà un to més institucional amb la sessió commemorativa a Casa de la Vall a partir de les sis, on es repassaran els esdeveniments més rellevants de l'any en l'àmbit polític i social. Posteriorment, a les set del vespre, tindrà lloc la recepció oficial al vestíbul del Consell General, on es donaran cita representants polítics, membres de la societat civil i altres personalitats destacades del país. Durant la recepció, el síndic general, Carles Ensenyat, pronunciarà el tradicional discurs.

NEIDA

Us desitja...
Feliç dia de la Constitució!

Neteges industrials

Diagnòs i rehabilitació de xarxes

Manteniment de dipòsits d'hidrocarburs

Gestió de residus, economia circular

Neteges industrials i gestió de residus www.neida.ad ~ +376 877 330

24h SERVEI D'URGÈNCIES 332 259

Ptge. Antònia Font Caminal, 1 - Despatx 602 A
Escaldes-Engordany AD700 - ANDORRA

Lerigraf SL

impressions (unipersonal)

IMPRESSIÓ OFFSET Oferim impressions de qualitat a un preu molt competitiu · Entreguem el producte acabat en menys de 24h · Capacitat de producció de fins a 50.000 exemplars/hora.

HEAT SET Treballem amb papers estucats d'entre 60 i 100 grams.

COLD SET Papers d'entre 42 i 80 grams, tipus premsa, millorats i offset.

DISSENY I MAQUETACIÓ Tot tipus de publicacions periòdiques i material publicitari.

c/ de la premsa, 2 · 25660 Alcoletge (Lleida) · 973 19 66 00 · produccio@segre.com

32è Aniversari de la Constitució d'Andorra

Els comuns de les set
parròquies us desitgen
una bona festivitiat

Comú de Canillo

Comú d'Encamp
ANCIENNA

Comú d'Ordino

Comú de la Massana

Comú d'Andorra la Vella

Comú de Sant Julià de Lòria
ANCIENNA

Comú
d'Escaldes-Engordany